

**แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร***
**THE GUIDELINES FOR DEVELOPING THE PARTICIPATORY ACADEMIC
ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN DEPARTMENT OF EDUCATION
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

ฐานพัฒน์ สุทธิวัฒน์สกุล¹, ธาดา สิทธิธาดา²

Thanaphat Sutthiwatsakul¹ and Thada Siththada²

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2}

Suan Sunandha Rajabhat University^{1,2}

Email : thanaphat.sutthi@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในกลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 346 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า ความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ความคาดหวังของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ และ 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการประกันคุณภาพ 2) ด้านการวางแผนงานวิชาการ

3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม 6) ด้านการวัดและประเมินผล และ 7) ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the current conditions and expectations regarding participatory academic administration of schools in Department of Education Bangkok Metropolitan Administration; 2) examine the needs for participatory academic administration in these schools; and 3) propose guidelines for the development of participatory academic administration. The sample group consisted of 346 school administrators and teachers from the Thonburi South District Group in the 2024 academic year, with five experts serving as key informants. Data were collected using questionnaires and semi-structured interviews, and analyzed through percentage, mean, standard deviation, needs assessment analysis, and content analysis.

The research findings revealed that: 1) The current state of participatory academic administration of schools in Department of Education Bangkok Metropolitan Administration is at a high level, while the expectations regarding participatory academic administration are at the highest level. 2) The prioritized needs for participatory academic administration in these schools, ranked from highest to lowest, are as follows: (1) Quality assurance. (2) Academic planning. (3) School curriculum development. (4) Internal educational supervision. (5) Development of instructional media and educational innovations (6) Educational Measurement and Evaluation and (7) Instructional management. And 3) The proposed guidelines for the development of participatory academic administration comprised 7 key aspects: (1) Quality assurance. (2) Academic planning. (3) School curriculum development. (4) Internal educational supervision. (5) Development of instructional media and educational innovations. (6) Educational Measurement and Evaluation and 7) Instructional management.

Keywords : Guideline for Development; Participatory Academic Administration; Educational Administrator

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่ระบบการศึกษาของไทยยังเผชิญความท้าทายด้านคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังต่ำกว่ามาตรฐานสากล ขาดการเชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน และมีความเหลื่อมล้ำสูง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนจากครัวเรือนยากจนที่ขาด

โอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) โดยรัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมครอบคลุมการเรียนรู้ 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ พร้อมพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) มุ่งพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ในมิติร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และวัฒนธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยยึดหลักศักยภาพของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) เพื่อพัฒนาคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมความเสมอภาค และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและบริบทศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ 3Rs8Cs และสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พร้อมบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กลุ่มเขตกรุงธนใต้ เป็น 1 ใน 6 กลุ่มเขต กรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาตามนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสอดคล้องนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 9 มิติ 215 นโยบาย ด้านเรียนดี มุ่งพัฒนาและเสริมศักยภาพนักเรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นพลเมืองคุณภาพ ผ่านการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเข้าถึงได้ เช่น การเรียนฟรีพร้อมโภชนาการดี การใช้เทคโนโลยี การพัฒนาทักษะอาชีพ ศิลปะ และการเรียนรู้ในห้องเรียน รวมถึงทักษะที่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2565) โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม มุ่งให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผลผ่านคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและการวิจัยที่ช่วยขับเคลื่อนการศึกษาสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ, 2566) ทั้งนี้จากรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า สถานศึกษาในกลุ่มเขตกรุงธนใต้ มีการประเมินตนเองในภาพรวม โดยให้ระดับคุณภาพในระดับ ดี คิดเป็นร้อยละ 14.29 ระดับ ดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 51.43 และระดับ ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 34.28 (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2566) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลการจัดการศึกษาที่ยังมีข้อบกพร่องหรืออุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มเขตกรุงธนใต้ ทั้งปัญหาด้านการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการภายใน ฐานข้อมูลสารสนเทศไม่ตอบสนองต่อการนำไปวางแผนและบริหารจัดการ การขาดอัตรากำลังทดแทนบุคลากรทำให้ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน การขาดความคล่องตัวในการประสานงานภายในองค์กร การขาดการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมอย่างเป็นระบบ จากที่กล่าวมาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
- 2.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ทราบข้อมูลสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการนำไปใช้สำหรับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาหรือประยุกต์ใช้ในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป
- 3.2 ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมหรือการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมสำหรับงานอื่นๆ ต่อไป
- 3.3 โรงเรียนกลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือโรงเรียนทั่วไปสามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในกลุ่มเขต กรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 3,179 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียนในกลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 346 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970, p. 607-610) และ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความคาดหวังการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามมี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นแบบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่น .984 และแบบสอบถามสภาพความคาดหวังการ

บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่น .986 และ 2) แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้างใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งหนังสือขออนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยไปส่งยังสำนักงานเขตที่อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ นำข้อมูลที่ได้จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง แล้วเรียบเรียงวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) สถิติที่ใช้ ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และ สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพความคาดหวัง และอันดับความต้องการจำเป็นโดยภาพรวม

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพความคาดหวัง (I)	PNI _{modified}	อันดับ
1	ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.27	4.50	0.054	2
2	ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.44	4.60	0.036	3
3	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.60	4.65	0.012	7
4	ด้านการวัดและประเมินผล	4.37	4.43	0.015	6
5	ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.41	4.54	0.028	4
6	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.39	4.64	0.057	1
7	ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	4.38	4.47	0.021	5
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.41	4.55	0.032	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.= 0.59) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.51) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.= 0.56) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.= 0.60)

ผลการวิเคราะห์สภาพความคาดหวังของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.= 0.58) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.= 0.54) รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.= 0.57) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.57)

5.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.057$) ด้านการวางแผนงานวิชาการ ($PNI_{\text{modified}}=0.054$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.036$) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}}=0.028$) ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}}=0.021$) ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}}=0.015$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.012$) ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1) สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยร่วมกันวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจในหลักการและขั้นตอนการประกันคุณภาพผ่านการประชุมชี้แจงหรือคู่มือแนวปฏิบัติ มีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผล และปรับปรุงการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3) รวมถึงติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อน และนำไปพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ด้านการวางแผนงานวิชาการ

2.1) สร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ ร่วมกันกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดทำแผนวิชาการ ร่วมกันประชุมระดมความคิด วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อให้ได้แนวทางที่ชัดเจน ครอบคลุมและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2.2) จัดทำเอกสาร คู่มือ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ พร้อมกับสร้างความเข้าใจแนวปฏิบัติที่เหมาะสมให้เพื่อนร่วมงานรับทราบและนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

2.3) ร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลแผนงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ด้วยระบบที่ชัดเจน เช่น การกำหนดปฏิทินรายงานความคืบหน้าและการประเมินกิจกรรมโดยคณะกรรมการ

2.4) สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนวิชาการตลอดปีการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาอุปสรรคที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนงาน วิชาการ

3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.1) ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกันวิเคราะห์ ความต้องการของผู้เรียนและบริบทชุมชน เพื่อนำมากำหนดจุดเน้นของหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ทางการศึกษา ร่วมออกแบบและวางแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน

3.2) นำหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียน พร้อมติดตามผลและปรับปรุงผ่าน กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.3) ร่วมกันสะท้อนผลการประเมินหลักสูตร เพื่อพัฒนาเนื้อหาให้ตอบสนอง ศักยภาพผู้เรียน พร้อมจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือคู่มือใช้งานหลักสูตรให้ชัดเจน

4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

4.1) มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการ จัดการเรียนรู้ โดยประชุมร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของบุคลากรและความต้องการของผู้เรียน เพื่อ กำหนดกิจกรรมการนิเทศที่สอดคล้องกับเป้าหมาย พร้อมวางแผนปฏิทินการนิเทศและออกแบบ เครื่องมือการนิเทศให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

4.2) ร่วมกันดำเนินงานตามปฏิทินการนิเทศอย่างครบถ้วน ทั้งรูปแบบการสังเกต การสอน การให้คำปรึกษา และการประเมินผลการพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูและบัณฑิตที่ผลเพื่อปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

4.3) ร่วมกันตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรม ตลอดจนระดมความคิดระบุจุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนาเพื่อปรับปรุงระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

5) ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

5.1) สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ร่วมกันวิเคราะห์ความ ต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของ ผู้เรียนและสถานศึกษา พร้อมส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาสื่อการ เรียนรู้

5.2) การจัดหาสื่อและนวัตกรรมที่เพียงพอ การพัฒนาศักยภาพของครูในการใช้งาน สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.3) ร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้สื่อช่วยวิเคราะห์จุดแข็งและ แนวทางพัฒนาต่อไป พร้อมใช้ผลประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6) ด้านการวัดและประเมินผล

6.1) ร่วมกันในการวางแผนและออกแบบระบบการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบและคู่มือการวัดและประเมินผล

6.2) ดำเนินการวัดและประเมินผลตามแนวทาง ระเบียบและคู่มืออย่างเคร่งครัด พร้อมจัดเก็บเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลให้ถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้

6.3) ร่วมกันประเมินผลการใช้งานคู่มือการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบให้มีความแม่นยำ ทันสมัย และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน

7) ด้านการจัดการเรียนรู้

7.1) ร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา

7.2) ร่วมกันพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

7.3) กำกับ ติดตาม และนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทวิชาและความต้องการของผู้เรียน

7.3) นำผลจากการนิเทศมาปรับแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาวิธีสอนให้ตอบสนองต่อความแตกต่างและศักยภาพของผู้เรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบันและสภาพความคาดหวังการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

6.1.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวางแผนงานวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของนิภาพร พินิจมนตรี (2563) ทำการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล และสมฤทัย เต่าจันทร์ (2566) ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

6.1.2 สภาพความคาดหวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพ

การศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564) ทำการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการ พัฒนา พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้อง กับงานวิจัยของพัชญ์พิชา จันทา (2563) ทำการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการศึกษา พบว่า สภาพที่ พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6.2 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุง ธานีใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหา น้อย ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ สอดคล้องงานวิจัยฉันทยาภรณ์ สังข์เมือง (2565) ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการ เรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนนิเทศการศึกษา และด้านการวัดประเมินผลและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพยุดา เสนาฤทธิ์ และรัชชัย จิตรนันท์ (2565) ทำการศึกษาพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วน ร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดนนทบุรี เรียงลำดับตามความต้องการ จำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การวัดและประเมินผล การจัดการเรียน การสอน และการพัฒนาหลักสูตร

6.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธน ใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

6.3.1 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับ แผนปฏิบัติการ พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจในหลักการและ ขั้นตอนการประกันคุณภาพผ่านการประชุมชี้แจงหรือคู่มือแนวปฏิบัติ มีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผล และปรับปรุงการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน และนำไปพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.3.2 ด้านการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดนโยบายและ แนวทางการจัดทำแผนวิชาการ ประชุมระดมความคิด วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ในรูปแบบ คณะกรรมการ ดำเนินการจัดทำเอกสาร คู่มือ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านวิชาการอย่างเป็น ระบบ พร้อมกับสร้างความเข้าใจแนวปฏิบัติที่เหมาะสมให้เพื่อนร่วมงานรับทราบและนำไปใช้ใน

การปฏิบัติงาน ร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลแผนงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนวิชาการตลอดปีการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาอุปสรรคที่พบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานวิชาการ

6.3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและบริบทชุมชน เพื่อนำมากำหนดจุดเน้นของหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา ร่วมออกแบบและวางแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน นำหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียน พร้อมติดตามผลและปรับปรุงผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และร่วมกันสะท้อนผลการประเมินหลักสูตร เพื่อพัฒนาเนื้อหาให้ตอบสนองศักยภาพผู้เรียน พร้อมจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือคู่มือใช้งานหลักสูตรให้ชัดเจน

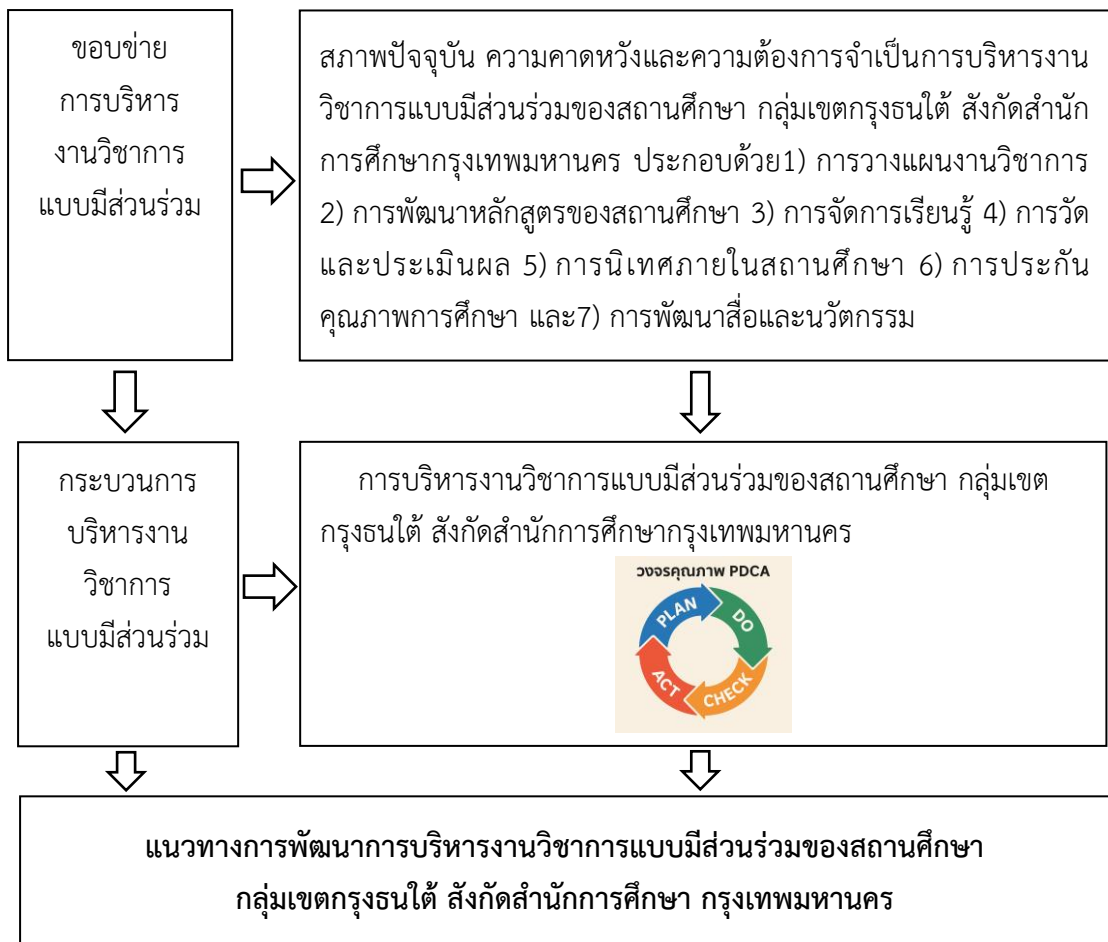
6.3.4 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูประชุมร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของบุคลากรและความต้องการของผู้เรียน เพื่อกำหนดกิจกรรมการนิเทศที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วางแผนปฏิทินการนิเทศและออกแบบเครื่องมือการนิเทศให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ดำเนินงานตามปฏิทินการนิเทศอย่างครบถ้วน ทั้งรูปแบบการสังเกตการสอน การให้คำปรึกษา และการประเมินผลการพัฒนา ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบันทึกผลเพื่อปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรม ตลอดจนระดมความคิดระดมจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อปรับปรุงระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

6.3.5 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การจัดหาสื่อและนวัตกรรมที่เพียงพอ การพัฒนาศักยภาพของครูในการใช้งานสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้สื่อช่วยวิเคราะห์จุดแข็งและแนวทางพัฒนาต่อไป พร้อมใช้ผลประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6.3.6 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนและออกแบบระบบการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบและคู่มือการวัดและประเมินผล ตลอดจนดำเนินการวัดและประเมินผลตามแนวทาง ระเบียบ และคู่มืออย่างเคร่งครัด พร้อมจัดเก็บเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลให้ถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ ร่วมกันประเมินผลการใช้งานคู่มือการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาระบบให้มีความแม่นยำ ทันท่วงที และสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน

6.3.7 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา ร่วมกันพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกระดับ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทวิชาและความต้องการของผู้เรียน พร้อมนำผลจากการนิเทศมาปรับแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาวิธีสอนให้ตอบสนองต่อความแตกต่างและศักยภาพของผู้เรียน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากแผนภาพการสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยการขอข่ายการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) การนิเทศภายในสถานศึกษา 6) การประกันคุณภาพการศึกษา และ7) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งในแต่ละด้านมีการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้วยวงจรคุณภาพ PDCA และสามารถพัฒนาเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนใต้ สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 7 ด้าน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 สถานศึกษา ควรมีการจัดทำคู่มือในการดำเนินงานวิชาการให้ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและการรายงานปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนกำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน

8.2.2 ครูและบุคลากร ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ควรศึกษาและทำความเข้าใจแนวปฏิบัติจากคู่มืออย่างละเอียดเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน หากพบข้อสงสัย สามารถปรึกษาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีขอบข่ายการบริหารที่ค่อนข้างกว้าง หากผู้บริหาร ครู และบุคลากรขาดความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างแท้จริงจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นควรมีการศึกษาการพัฒนางานวิชาการเฉพาะด้านเพื่อให้สามารถศึกษาขอบข่ายงานวิชาการในแต่ละด้านได้อย่างลึกซึ้งและได้ทราบแนวทางการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เช่น การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นต้น

9. บรรณานุกรม

- เทพยุดา เสนาฤทธิ์ และอชชัย จิตรนนท์. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดนนทบุรี. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 10(39). 175-184.
- ฉันทยาภรณ์ สังข์เมือง. (2565). **ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา ตรีเลิศพจน์กุลและสมฤทัย เต่าจันทร์. (2566). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 7(1). 153-166.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรี.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2566). **การบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : เหมการพิมพ์.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2560). **รายงานสรุปผล 3 ปี การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563-2565**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579**. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570**. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2567. จาก https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2565) **นโยบายผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร 9 มิติ 215 นโยบาย**. กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษา.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.